

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ, FARMACIE, ȘTIINȚE
ȘI TEHNOLOGIE „GEORGE EMIL PALADE” DIN TÂRGU MUREȘ
ȘCOALA DOCTORALĂ DE LITERE, ȘTIINȚE UMANISTE ȘI
APLICATE
DOMENIUL: FILOLOGIE**

**PERSPECTIVE ANTROPOLOGICE ȘI NARATIVE ÎN OPERA
LUI MARGARET ATWOOD
REZUMAT**

Doctorand:

Orsolya NAGYLAKI (DEJI-NAGYLAKI)

Conducător științific:

Conf. univ. dr. habil. Smaranda ȘTEFANOVICI

**TÂRGU MUREȘ
2025**

INTRODUCERE

CONTEXTUL CERCETĂRII

În ultimele decenii, intersecția dintre antropologie și literatură a apărut ca un domeniu de studiu fascinant, oferind perspective unice asupra reprezentărilor culturale, normelor sociale și experiențelor umane. Întrucât literatura este un mediu puternic pentru a reflecta și a comenta realitățile sociale, explorarea perspectivelor antropologice în operele literale devine deosebit de convingătoare. Dintre numeroșii autori care contribuie la acest discurs, romanciera canadiană Margaret Atwood se remarcă prin narațiunile sale captivante care aprofundează temele antropologice.

Operele literare ale lui Margaret Atwood au obținut elogi din partea criticilor pentru explorarea lor complicată a comportamentului uman, a structurilor sociale și a preocupărilor legate de mediu. Romanele ei prezintă adesea povești distopice sau speculative, care oferă un fundal convingător pentru analiza antropologică. Capacitatea lui Atwood de a crea personaje complexe face ca ficțiunea ei să fie ideală pentru studiul practicilor culturale, dinamicii puterii și nuanțele relațiilor umane.

Această disertație examinează și dezvăluie dimensiunile antropologice și narative ale ficțiunii autoarei Margaret Atwood. Mai mult, această cercetare se străduiește să înțeleagă modul în care tehnicile de povestire ale lui Atwood contribuie la portretizarea dinamicii culturale și a societății în general.

SEMNIFICAȚIA CERCETĂRII

Acest studiu are o valoare academică semnificativă, deoarece face o punte între antropologie și analiza literară narativă. Prin împletirea acestor două discipline, putem aprecia mai bine modul în care narațiunile ne modelează înțelegerea despre lume și complexitățile acesteia. În plus, această cercetare poate oferi perspective inovatoare asupra relevanței literaturii ca mijloc de explorare culturală și critică socială.

Scopul acestei disertații se învârtă în jurul unei examinări aprofundate a perspectivelor antropologice și narative din romanele selectate ale lui Margaret Atwood. Cercetarea se va concentra în primul rând pe un set atent ales de cărți ale lui Atwood: *The Handmaid's Tale* (Povestea slujitoarei) (1985), *Alias Grace* (1996), *The Blind Assassin* (Asasinul orb) (2000) și

The Testaments (Testamentele) (2019). Aceste lucrări reprezintă o gamă diversă de teme și stiluri narative care oferă oportunități ample de analiză antropologică și naratologică.

Studiul va explora diverse teme antropologice din romanele selectate, cum ar fi rolurile de gen, dinamica puterii, practicile culturale și preocupările feministe. De asemenea, va examina îndeaproape tehnicile narative ale lui Atwood, inclusiv perspectivele multiple, naratorii nesiguri, metaficțiunea și intertextualitatea.

Teza se va baza pe studii și teorii antropologice și narative relevante pentru o analiză completă. Conceptele antropologice din antropologia culturală, genul și studiile feministe vor fi aplicate pentru a interpreta societățile fictive ale lui Atwood. În plus, teoriile narative, cum ar fi cele legate de postmodernism și auto-reflexivitate, vor ajuta la înțelegerea abordării unice a narațiunii lui Atwood.

Pe scurt, această disertație explorează în mod cuprinzător aspectele antropologice și narative ale ficțiunii lui Margaret Atwood, cu scopul de a contribui la domeniile mai largi ale antropologiei, studiilor literare și analizei culturale. Prin această investigație, ne străduim să oglindim impactul profund al contribuțiilor academice ale lui Atwood și să extindem înțelegerea experienței umane prin prisma narațiunilor ei imaginative.

OBIECTIVELE CERCETĂRII

Obiectivul principal al acestei disertații este de a explora și analiza perspectivele antropologice și narative din ficțiunea lui Margaret Atwood. Următoarele obiective particulare vor servi drept obiective ale cercetării:

1. Să identifice și să examineze temele antropologice proeminente din lucrările selectate ale lui Margaret Atwood, inclusiv, dar fără a se limita la rolurile de gen, dinamica puterii, practicile culturale și preocupările feministe.

2. Să înțeleagă modul în care narațiunile lui Atwood reflectă concepte antropologice, concentrându-se asupra complexității societăților, identităților și interacțiunilor umane.

3. Să analizeze strategiile narative folosite de Margaret Atwood în ficțiunea sa, investigând utilizarea perspectivelor multiple, a naratorilor nesiguri, a metaficțiunii și a intertextualității.

4. Să investigheze intersecția dintre antropologie și narațiune, examinând modul în care ficțiunea lui Atwood servește ca mediu pentru investigația antropologică și critica culturală.

5. Să evalueze implicațiile ficțiunii lui Atwood în contextul studiilor antropologice, discutând modul în care narațiunile ei contribuie la o înțelegere mai largă a culturii, societății și comportamentului uman.

6. Să ofere noi perspective asupra semnificației literaturii ca platformă pentru explorarea temelor antropologice și să ofere o apreciere mai profundă a potențialului ficțiunii în abordarea preocupărilor din lumea reală.

7. Să prezinte o analiză coerentă și bine cercetată care să contribuie la ansamblul de cunoștințe existente în antropologie și studii literare și să inspire cercetări viitoare potențiale în acest domeniu interdisciplinar.

Prin abordarea acestor obiective de cercetare, această disertație își propune să îmbogățească discuțiile academice despre interacțiunea dintre antropologie și naratologie în literatură, concentrându-se în special pe lucrările autoarei Margaret Atwood. În cele din urmă, acest studiu se străduiește să promoveze o înțelegere mai profundă a condiției umane, a complexităților sociale și a puterii narațiunii în modelarea percepțiilor noastre despre lume.

METODOLOGIE

Metodologia folosită în această disertație implică o abordare riguroasă și sistematică de analiză a perspectivelor antropologice și narrative din ficțiunea lui Margaret Atwood. Cercetarea se va desfășura prin următoarele etape:

1. Revizuirea literaturii: Faza inițială va implica o analiză extinsă a literaturii de specialitate pentru a colecta lucrări academice relevante despre ficțiunea lui Margaret Atwood, antropologia în literatură și teoria narativă. Această revizuire va oferi o bază solidă pentru înțelegerea cercetărilor existente și identificarea lacunelor în domeniu.

2. Selecție de romane: O selecție atentă a romanelor lui Margaret Atwood va fi realizată pe baza relevanței acestora pentru temele antropologice și tehnicile narrative. Romanele alese includ *The Handmaid's Tale (Povestea slujitoarei)* (1985), *Alias Grace* (1996), *The Blind Assassin (Asasinul orb)* (2000) și *The Testaments (Testamentele)* (2019), care oferă material bogat pentru analiză, analizat în ordinea cronologică a apariției.

3. Analiza antropologică: Romanele selectate vor fi supuse unei analize antropologice amănunțite. Temele antropologice cheie, cum ar fi rolurile de gen, structurile de putere, practicile culturale și perspectivele feministe, vor fi identificate și explorate în lumile ficționale ale lui Atwood.

4. Analiza narativă: Narațiunile din romanele alese vor fi examinate îndeaproape pentru a înțelege tehnicile de povestire ale lui Atwood. Analiza va folosi perspective multiple, naratori nesiguri, metaficțiune și intertextualitate pentru a descoperi complexitățile narative.

5. Cadrul teoretic: Cercetarea se va baza pe cadre teoretice relevante din antropologie și studii narative pentru a interpreta rezultatele în mod eficient. Conceptele antropologice și teoriile narative vor fi aplicate pentru a îmbogăți analiza.

6. Colectarea datelor va implica în primul rând strângerea de dovezi textuale din romanele selectate. Pasajele și extrasele relevante vor fi citate pentru a sprijini analiza.

7. Analiza datelor: Datele colectate vor fi analizate cu atenție, iar modelele, temele și perspectivele vor fi derivate din dovezile textuale pentru a dezvolta argumente coerente.

8. Interpretare și discuție: Constatările vor fi interpretate în lumina obiectivelor cercetării și discutate în profunzime, oferind perspective semnificative asupra dimensiunilor antropologice și narative ale ficțiunii lui Atwood.

9. Concluzie: disertația se va încheia cu un rezumat al constatărilor cheie, implicațiile acestora și contribuțiile aduse la studiile antropologice și literare.

Metodologia adoptată în această cercetare va asigura o investigație riguroasă și sistematică a aspectelor antropologice și narative ale ficțiunii lui Margaret Atwood, oferind perspective valoroase și extinzând înțelegerea interacțiunii dintre antropologie și naratologie.

Contribuții personale

Prezenta teză a folosit un studiu interdisciplinar care integrează antropologia și teoria narativă pentru a examina cronologic romanele *The Handmaid's Tale (Povestea slujitoarei)* (1985), *Alias Grace* (1996), *The Blind Assassin (Asasinul orb)* (2000) și *The Testaments (Testamentele)* (2019). Unul dintre punctele tari ale acestui studiu este că reprezintă o examinare cuprinzătoare a romanelor selectate, de la perspectivele antropologice la cele narative ilustrate prin studiile de caz din Capitolul 5:- „Capitolul 5. Perspective antropologice și narative ale celor mai importante patru romane: studii de caz.”

Această disertație a intenționat să dezvolte discursul academic privind relația dintre antropologie și narațiune în literatură, cu un accent deosebit pe scrierile provocatoare ale lui Margaret Atwood. În cele din urmă, cercetarea noastră și-a propus să promoveze o înțelegere mai profundă a complexității societății, a condiției umane și a influenței povestirii asupra modului în care vedem lumea exterioară. În consecință, fiecare capitol a acoperit principalele puncte care definesc modul în care antropologia și povestirea interacționează în ficțiunea lui Margaret Atwood:

1. Identificarea și investigarea temelor antropologice semnificative - cum ar fi rolurile de gen, relațiile de putere, practicile culturale și preocupările feministe precum și delimitarea diferitelor concepte narative în lucrările alese de Margaret Atwood.

2. Cercetarea contribuției lui Atwood la cunoașterea noastră despre cultură, societate și comportament uman, evaluând în același timp relevanța ficțiunii pentru studiile antropologice.

3. Explorarea relației dintre antropologie și povestire, analizând modul în care ficțiunea lui Atwood ar putea fi folosită pentru a face cercetări antropologice și critică culturală.

4. Examinarea diferitelor perspective, naratorilor nesiguri, metaficțiunea și intertextualitatea sunt exemple ale tehnicilor de povestire ale lui Margaret Atwood în opera ei.

5. Analiza coerentă care se adaugă la studiul literaturii și cunoștințelor antropologice și narative deja existente ca inspirație pentru cercetările interdisciplinare ulterioare în aceste domenii.

Limitări și studiu comparativ

Deși această disertație își propune să ofere un studiu cuprinzător, este esențial să recunoaștem anumite limitări care pot afecta cercetarea. În ciuda acestor limitări, această disertație oferă o explorare complexă a perspectivelor antropologice și narative în ficțiunea lui Margaret Atwood, contribuind cu cunoștințe valoroase în domeniile interdisciplinare ale antropologiei și studiilor literare.

1. Domeniul limitat al romanelor: Analiza se va limita la un set specific de romane ale lui Margaret Atwood; alte lucrări semnificative din bibliografia ei ar putea să nu fie incluse.

2. Interpretări subiective: Analiza literară poate fi subiectivă într-o anumită măsură, iar diferiți cercetători pot interpreta diferit textul exact. Deși se vor face eforturi pentru a menține obiectivitatea, opiniile personale pot influența analiza.

3. Constrângeri temporale și contextuale: Cercetarea se bazează pe cunoștințele existente și contextul până la data limită a cunoștințelor din septembrie 2021. Este posibil să nu includă evoluții sau lucrări publicate de Margaret Atwood după această dată.

4. Generalizare: Constatările acestei disertații se referă la romanele selectate ale lui Margaret Atwood și s-ar putea să nu se aplice direct operelor sau genurilor literare ale altor autori.

5. Considerații etice: Având în vedere natura sensibilă a unora dintre temele antropologice explorate în ficțiunea lui Atwood, considerațiile etice trebuie luate în considerare atunci când se discută problemele legate de gen, putere și identitatea de sine.

Cercetările comparative au fost dedicate unui studiu comparativ al scrierilor lui Margaret Atwood cu cele ale lui Octavia E. Butler, Ursula K. Le Guin și Nnedi Okorafor. Mai mult, examinarea strategiilor narative din literatura postmodernă a scriitorilor precum Italo Calvino, Jorge Luis Borges și David Mitchell ne va ajuta să înțelegem rețeaua complexă a ficțiunii contemporane, evidențiind probleme precum intertextualitatea, narațiunile încorporate, relația dintre antropologie și opere științifico-fantastice, antropologia critică versus speculativă și futurismul african versus utopism.

Concluzii finale

Antropologii culturale au propus mai multe teme și metode de-a lungul veacurilor. Studiul de față a examinat mai multe aspecte ale culturii, limbii, structurilor sociale, genului și sexualității, economiei, autorității și puterii, căsătoriei, religiei și ritualului, apoi a aplicat și elaborat aceste elemente ale literaturii lui Margaret Atwood.

Amploarea vieții și a morții, a păcii și a războiului, a puterii și a politicii este primordială în ficțiunea lui Margaret Atwood, care se inspiră din viața reală; astfel, problemele antropologice fiind aduse în prim plan. „Nu am pus nici un lucru în carte pe care oamenii să nu-l fi făcut la un moment dat, într-un loc.” (Atwood, 2017). Utilizarea de către Margaret Atwood a tehnicilor narative îi îmbogățește romanele, contribuind la explorarea diverselor teme, de la feminism până la originalitatea narațiunii.